

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Dominica II. Adventûs. Mollis vestitus minimè humanus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA II. ADVENTVS.

Mollis vestitus minimè humanus.

Hominem mollibus vestitum? Matth: II.

Rovidentissima Vniuersi
 Parens natura, uti svavi-
 ter omnia disposuit; ita
 jucunda varietate omnia
 nativis quibusdā indumentis contexit:
 unum hominē nescio cur omni amictu
 adeo destituerit, ut is quò suæ occurrat
 nuditati, sive ab avibus peñas, sive à be-
 stijs villos, sive ab ovibus vellera, sive à
 vermibus stamina, sive ab herbis licia,
 sive ab arboribus folia emedicare com-
 pellatur. Et tamen (ò dementiam!)
 alienis spolijs beatissimum sese putat;
 quodque priùs in animantibus ut vile
 & fœdum aversabatur, in se ipso gra-
 tiosum existimat, utque suam venusta-
 tem ultra omnes creaturas efferat, ne-
 scio quibus sese fucis pingit attingit
 versicolore luxu. "Trahimur omnes

Crescol: " (ait nonnemo) incredibili cupiditate
mystag. " elegantissimi instructus splendorisque
l. 4. c. 13. " vestium: & hoc ideo, quòd anima quæ
 " post corporis scenam latet, nec videri
 " potest, nec magnificentiam suam o-
 " stendere, in externo illo apparatu quo-
 " dammodo lucet & triumphat: ut ro-
 " sa, quæ de nocte calyce involuta suo ad
 " illustre Solis lumen purpuram suam
 " explicat & nitescit. Sed contrarium
 planè Divus sentit Chrysostomus, dum
 illum elegantix in vestitu amorem

Chrys: ep. 2. morbum anima gravem appellare non
ad Olymp. dubitat, aitque esse argumentum ma-
 gnum corruptæ mentis, læsi, contur-

batique judicij. Nam quomodo ex
 vestitu gloriam capter anima, unde
 perditæ innocentix rea dignoscitur?
 quomodo in eo gloriatur homo, quod
 ipsa bruta illi reputant in probrum?
 dum enim nudus manebat, animalibus
 in amore & honore fuit. Nudum
 Pæmenem feræ sunt reveritæ; vestitum
 velut non agnoscentes discersere.
 Pachonem item nudum coluerunt hye-
 næ, & expectantem etiam pro voto suo
 devorari, solùm sunt ausæ venerari o-
 sculis nuditatem, & pro ablutione ho-
 spitali lingere. Fautinus inter feras
 14. annis, solo nuditatis privilegio se-
 curus egit. Didymus quidam nudis
 pedibus colubros comprimens, licet
 ipsa conculcatione stomachatos, non
 innocuos tantùm, sed patientes exper-
 tus est. Nimirum timeri à serpenti-
 bus & honorari exutos homines; in-
 vadi vestitos communis fert scripto-
 rum opinio. Quòd si Augustino cre-
 dimus dicenti: *Hoc unusquisque indu-
 tus dicitur, quod est, & profitetur,* mani-
 festè sequitur eos qui mollibus vestiun-
 tur, speciem humanam minimè profi-
 teri, uti præsentī sermone declarabo.

Posteaquam infelices Protoplasti à
 statu innocentix (in quo nuditate so-
 la satis tecti manebant) degenerantes
 magno suo posterorumq; malo cogno-
 vissent se esse nudos, tum primùm sibi
 ipsis deformes videri, tum latebras
 quæ-

V. Euseb:
Nierenber:
de arte vo-
luntat: l. 1.
cap. 6.
August. 9.
 47.

Gen. 3. 7.

quærere, tum de vestibus & corpore, tegendo consilium capere. Ipsi itaq; Sartores consueverunt folia ficus, & fecerunt sibi perizonata. Proh quale indumentum! Poterātne quid induere asperius, scabrius, molestius? Cur non potiùs palmæ, laurive folia, cur non delicata texuere vimina? Credo equidem, jam tum Posteris documentum dare, voluisse, vestitum pœnale quid, & nihil aliud quàm notam & stigma peccati esse, perinde ut compedes & vincula maleficorum. Adam, inquit Ambrosius, ex eo, quòd folijs ficu s lumbos succinxit, vestem peccatricem ex arbore ficu in posteros transmisit, ut quasi ficu, id est peccato induti nascerentur. Et Antiochenus Præsul: Ignominia est & condemnationis, & ex peccato venit amictu indigere. Idcirco & Adam induit Deus vestes pelliceas, similiter & ejus mulierem, quamvis, si voluisset, delicatis eos potuisset induere vestibus. Sed nobis denuo & per illos ostendit, quòd non sit præsens tempus deliciarum, sed gemendi & plangendi. Ipsemet Dei Filius ut, primùm hominem profiteri coepit, pannosus omnino, rudiq; & aspero amictu prodijt.

Vagit infans inter arcta
Conditus præsepia;
Membra pannis involuta
Virgo Mater alligat,
Et Dei manus pedesque
Stricta cingit fascia.

Nec à Domino suo abluit Præcursor, qui à tenero puero vestimentum aliud non gestabat, quàm de pilis camelorum & zonam pelliceam circa lumbos suos,

velut hæc propria humanæ conditionis signa, differentiæq; primo-distinctivæ forent. Vnde non sine admiratione exturbis hodie quæritur: *Quid existis in desertum videre? hominem mollibus vestitum?* Quasi hominum in censu minime cenferi deberet, qui sic vestiretur. Sed ergone Aulici Regumq; ministri ex hominibus excommunicabuntur, siquidem protinus ibidem subjungitur: *Qui mollibus vestiuntur in domibus Regum sunt?* Siccine aulae splendide quædam caulæ, pictaq; palatia perforatarum larvarum fient receptacula? Divus certe Hilarius hic non tam veros Reges, quàm Dæmones significari docet; ait enim: *In Regibus transgressionum Angelorum nuncupatio est; hi enim seculi sunt potentes mundi, dominantes. Ergo vestiti mollibus in domibus Regum sunt, id est, eos quibus per luxum fluida & dissoluta sunt corpora, esse Dæmonum habitationem.* Quippe Diabolus qui naturâ suâ turpissimus est, nihil habet potius, ac splendore unde unde furari, seseq; in Angelum lucis transfigurare. Hinc Tertullianus Dæmones vocat illustrium ornamentorum autores. At, verò Reges aliunde ornari non egent, quos ipsorum majestas ac dignitas orbifatis reddit conspicuos. Quemadmodum Severus Imperator dicebat: quem cum nonnulli vilioire contentum amictu admirarentur, hoc responso factum suum defendit: *Imperatoria majestas virtute constat, non corporis cultu.* Sanè Austriaci Imperatores præ cæteris, hic moderati fuere. Rudolphus I. simplici & grisea veste utebatur; ad quem cum Rex Bohemiæ Ottogarus homa-

Matth: 11.

Hilar. can: 11. in Mat:

Tertull: de habit. mulier, c. 2.

Brunson. l. 3. c. 13.

Amb. l. de parad. c. 13.

Chrys: quòd regular. fem. & c.

Matth. 3. 4.

gij

*Iust. Lips:
l. 2. politic.
c. 15.*

gij praestandi gratia splendido adventaret ornatu, monuere Aulici, cultius indueret sese, talem Regem admissurus. At Rudolphus renidens: imò, inquit, Rex Bohemiae griseum meam vestem saepe derisit, nunc ipsum vestis mea grisea deridebit. Rudolpho non dissimilis Carolus V. victoriosissimus Imperator, in cultu corporis adeo modicus vixit, ut id non parum mirarentur Itali in primo ejus & solenni Mediolanum ingressu. Cives novo Domino quam splendidissime omnia instruxerant, plateas aulaeis, tabulis, frondibus, sese quisque vestibus pretiosis exornaverant, umbellam auream paratam quae ingredientem tegetet. Cum ille & Imperator, & non semel Rex ac Princeps, in lanea atra penula, & vili pileo sub eam se dedit. Videbant eum, & requirebant: Matronae praesertim, & virorum vaniores, qui trabeas, & illusas auro vestes, & fulgentes in capite colloque gemmas expectabant. Nec alia ferè ceterorum Austriacorum Principum cultus ratio, quod ipsorum, quas ob oculos habemus effigies, sat liquide demonstrant. Quam gravis Ferdinandi I. habitus! quam frugalis Maximiliani! quam parcus Rudolphi & Matthiae! ut nihil dicam de Ferdinandis Secundo & Tertio, quos ipsi quam modestissime vestitos in publico toties spectavimus. At quod de sua Anglia olim Stapletonus, idem mihi nunc de nostra Germania queri licet, in tantum nimirum vestium luxum crevisse, ut qui Henrici VII. (dicam ego Romanorum Imperatorum) fuit vestitus, vix hodie nobilem medio-

crem deceat: & quo olim Duces, Marchiones, Comites usi fuerunt, eo nunc inferior nobilitas utatur; nobilitatis verò inferioris amictu veteri vix mechanici & villici agrorum jam contenti sint. Ut quod Christus dixit: *Ecoe qui mollibus vestiuntur, in domibus Regum sunt*, jam multò latius pateat, & in quibusvis nobilium, civium, villicorum domibus mollibus vestiantur, tam viri, quam feminae: utque ad multos jam in Anglia, Gallia, & Germania viros mollissime comptos & cultos illud Diogenis iterum dici debeat, quod is cuidam adolescente muliebreiter vestito dixit: Non te pudet qui pejus tibi velis, quam ipsa natura voluit? Illa siquidem te virum esse voluit, tu te ipsum ex vestitu mulierem facis. Et verò quis non feminis quam viris similiores nostrates nunc dicat adolescententes, quibus femoralia (caligas vulgò dicimus) togarum muliebrum instar circulantur, & dilatantur, thoraculi subtiles & curti circumstantur, lineae manicae ut folles distenduntur, ligulae, simbriae, rosulae, noduli, flosculi & id genus, penè dixerim meretricia ornamenta undique appenduntur. Sane Augustus Caesar vestitum ejusmodi luxuriae nidum appellare solebat; & Lacedaemonij solis meretricibus floridas vestes gestare permittebant, teste Clemente Alexandrino. Divus autem Hieronymus nimium sese ornantes & ostentantes planè lupanaribus aude comparare.

Porro si homo Grammaticis generis solum est masculini, nonne merito ex hominum genere expungendi, qui mulie-

*Sveton. in
Octav.
Clem. Alex. pedag.
l. 2. c. 10.
Hie. ep. 27.
de vitand.
contub.*

liebrem profitentur sexum? Et sicut monstrum censeremus eum, qui physice mutato sexu è Viro in Fœminam transiret; quidni monstri loco sit videre hominem mollibus vestitum? Monstra à monstrando etymon ducere nemo vestrum credo dubitat; & quid aliud personati isti volunt, nisi se ipsos monstrare, videri, ac dicier hic est? In fœminis quidem hoc non ita vitiosum, quæ cum aliunde parum sint commendabiles, saltem à forma & ornatu exteriori spectabiles efficiuntur: at in viro, cui virtus pro vestimento esse debet, quis id ut monstruosum non excretur? Ignobilium viliumque animorum communiter hæc studia sunt; qualis ille in Franciæ finibus (de quo Richter) homo ignobilis ac sordidus, qui ut honorem passim aucuparetur, splendida veste, non secus ac simia in purpura prodijt. Salutatur ab ignotis, & reputatur nobilis. Rogantibus autem amicis, cur habitu, suæ conditionis oblitus, tam splendido uteretur? non videtis, inquit, hoc ævo, quòd vestis faciat virum? Et statim vulgatum illud distichon subjecit:

*Vir bene vestitus, in vestibus ipse peritus
Creditur à mille, quamvis idiota sit ille.*

Sed verè idiota fuit, qui hoc sibi persuasit; nam ut pulchrè Romanus Sapiens:

*Sen. lib. 2. quemadmodum stultus est qui equum
ep. 47. empturus, non ipsam inspicit, sed stratum
ejus ac frenam; sic stultissimus est, qui hominem
ex veste estimat.* Hinc ut stultam

*Staples: in illam phantasiam in popularibus suis
promp. Dō. corrigeret civis quidam Londinensis,
2. Adv. cum ad Prætoris domum prandendi
gratiâ non admitteretur, quòd medio-*

criter, honestè tamen indutus veniret, domum reversus extemplò vestem nobiliorem induit. Hac ornatus sine mora intromittitur, accumbit, prandet. Prandio finito cum de more singuli Prætori gratias agerent, ille togam exutam mensæ imponit, magnâque cum reverentia togæ suæ de hoc prandio gratias agit. Cujus insoliti facti causam ubi dixisset, communis erroris & opinionis vanitatè singuli cognovère. *Querat honor vestes, non vestis quarat honorem*

cecinit nonnemo. Et Cræsum in simili argutè perstrinxit Solon, à quo dum rogaretur, an pulchrius unquam spectaculum se ornato vidisset, Philosophica non minùs libertate, quàm veritate; vidi, respondit, gallos gallinaceos, phasianos atque pavones.

Quid aliud quæso tot ille in capitibus hodie cristæ indicant, quàm meros gallos? quid explicata illa togarum volumina, nisi pavonum syrmatæ? quid tot hinc inde appensæ varij coloris ligulæ referunt, nisi pennatas aliquas volucres & phasianos? Sed ô ferales volucres, quæ mundi interitum brevè secuturum portendunt! Bonifacius enim Papa non dubitavit dicere, vana vestium ornamenta esse prænuncia advenientis Antichristi.

Illius quippe aula talis erit, quam multò minùs ac aulam Assveri licebit cuiquam ingredi sacco vestito. At nos, qui Christum Regem nostrum legitimum paulò post venturum expectamus, exemplo Præcursoris saccos & cilicia induamus, si honestè illi occurrere volumus. Hic vestitus nobis cumprimis

B con-

Richter. in
axiō. polit.

Bonifa. ep.
48.

Esth. 4.

connaturalis est; quid enim tam proprium homini ac peccatorem se profiteri? quid tam utile ac culpam agnoscere? quid tam necessarium ac poenitentiam agere? Sic à puero incedere didicit S. ille Edmundus Christo familiarissimus, cui Mater sua, dum illum Parisios ad studia mitteret, duo dedit cilicia, monens ut bis terve in hebdomade ea gestaret, ac deinceps alia ac alia submittebat; unde in tantum induruit, ut cilicijs in super loricam adderet, & in virum eximia virtutis, adeoque Cantuariensium Episcopum evaderet.

Nec Seculares Aulici cultū ejusmodi à se alienum existimare debent, quibus proprium ad virtutem conniti, quæ non serico, sed ferro; non plumis, sed armis; non bombyce, sed lorica trilice indui amat; non lecto, sed campo; non vestium nitore, sed pulvere oblectatur, ideoque à Seneca tota pulverulenta, & callosa appellatur.

De antiquis Thracibus cecinit aliquando Sidonius:

Sidon: A-
poll. in pa-
neg. An-
themij.
Thracum terra tua est heronū fertilis ora.
Excipit hic natos glacies & matris ab alvo
Artus infantum molles nix civica durat.
Pectore vix alitur quisquā, sed lacte relicto
Virtutem gens tota bibit

Experientia quippe compertum est, proles quæ duriter educantur fieri robustas, viriles ac longævas; cum contra mollis educatio illas effeminet, vitæque brevioris faciat. " Vidi, inquit noster

Corn. à
lap. in
Thren.
c. 3.
" Cornelius, in Alpibus robustissimos viros ac feminas, in frigore vix vestitos, in aquis gelidis nudipedes incedere & laborare, imò ludere. Si ergo natura-

lis ita exercetur virtus, quidni supernaturalis? Nam cælum multò magis quàm terra vim patitur, & violenti rapiunt illud? Violenti utiq; non effeminati; duris, non mollibus vestiti. Hinc S. Casimirus in eo se verum probavit aulicum, quòd inter ipsas aulae delicias juveniles artus aspero domaret cilicio, spretoque regij lecti mollitie, dura cubaret humo. S. Ludovicus sub purpura regia asperrimum semper occultabat cilicium. S. Guilielmus nudum pectus lorica obarmabat. Theodosius Imperator cum audisset supremum diem, obiisse Chebrorum Antistitem, qui sanctimoniâ vitæ valde celebrabatur, saccū ejus conquiri diligenter jussit, & licet mirè sordidatum honoris ergò, atque ad augendam animi religionem induit.

De Carolo Magno ita scribit Autor vita. " Corpus ejus (mortui) vestimentis Imperialibus vestitum, & sudario sub diademate facies operta est. Cilicium ad carnem ejus positum, quo secretò semper induebatur. Quid quòd de ipsa Angelorum Regina S. Gregorius Turonensis fateatur, se divino oraculo edoctum, ex quo Templum ingressa est, sine cilicio beatam illam carnem pungente vixisse nunquam; vestesque ejus è vilissima lana nullo infectas colore fuisse. Ex quibus & similibus exemplis stabilita manet Pictaviensis Præsulis doctrina; videlicet molliter vestiri, non tantum Regium non esse, sed nec aulicum; non Christianum, sed Christiano sub spinoso capite viventi planè indignum.

Mat. 11. 12.

Socrat. l. 7.
c. 22.Pitheus in
" vita Car:Fran. Xim:
l. 2. de vita
Christi c.
47.

DOMI-